

Veac nou

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

Aceste influențe
din eter

Patrula
groenlandeză

Trenul
din Antarcida

Culorile de iarnă,
culorile de vară

foto: A. Makarov

- Cele dintii probe ale automobilului electric
- Să presărăm talc pe nori?
- Reactualizarea sulfamidelor
- Călătorii de pe „Pacific”
- Pagina de umor

4
ANUL XXVII
(1349)
22 IANUARIE 1971

PATRULA GROENLANDEZĂ

Un front puțin cunoscut: ghețurile arctice

Viscolul din timpul nopții spulberă aproape cu desăvârșire zăpada de pe crusta groasă de gheață și lustruise, făcându-le să strălucească, stîncile de pe țărm. Deodată, deasupra fiordului se rostogoli un strigăt puternic: „Kraaa!” Atelajul iuți viteza. Siluetele a doi schiori dispăreau din cînd în cînd în norii de pulbere pe care-i ridicau cînd dădeau peste vreun troian de zăpadă imaculată. Trebuiau să ajungă la o colibă de vînători înainte de a se strica vremea.

Și au izbutit. După ce au căpătat este o halcă de carne de focă, cîinii s-au potolit și s-au culcat, încovrigați, lîngă prag. Oamenii au făcut focul, au încălzit niște mazare conservată și au mîncat repede și în tăcere. Unul dintre ei s-a întins pe lavița de lîngă sobă, celălalt a adunat cu grijă îmbrăcămintea de blană a tovarășului său și a ieșit afară. Apoi a închis bine ușa și a tras lîngă ea un buștean gros. După care s-a apropiat de sanie, și-a ațintit o clipă privirea spre cerul senin, a desfăcut un sac de dormit din piele de ren și, fără să se dezbrace, s-a vîrît în el. Înainte însă de asta își trăsese mai aproape pușca și își scosese revolverul din toc.

Nu e pace deasupra golfurilor

Danemarca nu mai exista. Fusese luată „sub protecția” lui de Reichul nazist. Regele Christian și guvernul trebuiseră să se supună dictatului.

Cei 22.000 de groenlandezi, în frunte cu guvernatorul Eske Brûn, țineau și ei de coroana daneză. Dacă Eske Brûn i-ar fi putut declara război lui Hitler ar fi făcut-o, fără să șovăie, chiar în aprilie 1940. Dar n-avea drept. O armată însă putea înființa. Și a creat-o. Era alcătuită dintr-un căpitan, un locotenent și cinci caporalii.

Dar acești șapte făceau cît alți cîteva zeci de inși laolaltă. Erau vînători polari încercați, avînd fiecare la activ multe ierni petrecute în insula de gheață. Unde erau însă ceilalți 21.993 de groenlandezi? În așezările de pe țărmul vestic al insulei. Acolo războiul nu ajunsese și părea că nici n-avea să ajungă vreodată. Cu totul altceva era, însă, pe țărmul estic, mult mai aproape de Europa bîntuită de război. Aproape complet nepopulat, avea totuși două așezări spre sud: Angmagsalik și Scoresby-Sund. Restul era un întins deșert arctic, străjuit numai de cei șapte „ostași ai armatei groenlandeze” și de cîteva zeci de eschimoși; aceștia din urmă nu erau însă soldați.

Între munții și ghețurile fără viață ale Groenlandei omul era prieten cu omul; numai fiarele îi erau vrăjmașe. Noțiunea de „om-dușman” era necunoscută eschimoșilor. Încît, cînd în primăvara lui 1940 ei au auzit prima oară despre omul-dușman au fost cuprinși de derută. Nu puteau crede că departe, dincolo de mare, oamenii luptau între ei, incendiau case, răniții gemeau, orfanii plîngeau. Cum poți trage într-un om? Nu, eschimoșii nu puteau lua parte la o asemenea fărădelege.

Pentru a ajunge de pe țărmul vestic

al Groenlandei pe cel estic era mai ușor de plecat mai întîi în Danemarca și de acolo spre țintă, intrucît ocolirea insulei era foarte complicată din pricina ghețurilor mari și permanente. De aceea, Eske Brûn, guvernatorul și comandantul suprem al armatei, l-a numit ca împuțernicit al lui pentru coasta estică pe Ibe Paulsen, un tînăr de 32 de ani, un fost modest vînător la Copenhaga care-și schimbase meseria cu aceea de vînător polar. În afară de el, din serviciul de coastă mai făceau parte Marius Jensen, Kurt Olsen, Peter Nilsen, Ely Knudsen, Carlos Siebel și norvegianul Henri Rudi. Dar, ca și eschimoșii, nici ei nu-și imaginau cum aveau să lupte.

În Groenlanda existau cîteva stații meteorologice de coastă. În 1941, din inițiativa lui Ibe Paulsen, aceste stații au început să transmită buletine meteorologice codificate, pe care numai englezii și americanii le puteau descifra. În felul acesta germanii au fost dintr-o dată lipsiți de informații despre starea vremii în nordul Atlanticului. Aveau totuși nevoie stringentă de o stație meteorologică pe coasta estică a insulei. Măcar una. De aceea Eske Brûn era convins că în viitoarea perioadă de navigație, deci în vara lui 1942, hitleriștii aveau să încerce să debarce acolo. Dar unde și cînd urma să se producă invazia?

Unde și cînd?

Cinci șesimi din suprafața Groenlandei e acoperită cu un imens strat de gheață, care prin proporțiile lui poate

fi uscat, de insule mici și mari și de golfulțe ascunse permite lesne găsirea unui colțisor izolat pentru instalarea unei stații secrete.

Misiunea incredințată lui Paulsen era ea, începînd din primăvara lui 1942, să străbată și să țină permanent sub observație linia țărmului între 70 și 77° latitudine nordică. Paulsen avea astfel sub controlul lui circa zece mii de mile de țărm extrem de crestat... Zona de activitate a patrulei era cuprinsă între golful Scoresby în sud și Ile de France în nord. Exact în mijloc, pe țărmul insulei Clavering, se afla „capitala” lui Paulsen, principala lui bază — Eschimoness.

Toată primăvara, vara și toamna lui 1942 patrula lui Paulsen a fost în plină activitate. Apoi a venit iarna și peste întinsurile polare a pogorît noaptea. Patrula acționa astfel de un an și înamicul nu dăduse nici un semn de viață. La 8 martie, Paulsen i-a convocat pe toți locuitorii din Eschimoness și le-a arătat pe hartă cîteva itinerare pentru niște eventuale raiduri. Unul dintre ele înconjura mica insulă Sabine, aflată la 70 mile de Eschimoness. A doua zi, Marius Jensen, un ins scund și îndesat, a pornit la drum pe acest itinerar împreună cu doi eschimoși: Ewald și Thomas.

„Cele trei atelaje înconjurau încet insula Sabine. Cum stratul de gheață era vâlurit și zgrunțuros, sania lui Ewald s-a împiedicat de aceste asperități și s-a răsturnat, iar cîinii, care nu-și încetiniseră goana, au ajuns pe niște sloiuri. Sărînd de pe un sloi pe altul, oamenii au scos cu greu din mare animalele care înghițiseră multă apă și au putut odri în loc, abia în ul-

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

nceput să se cațere iute pe o stîncă. Deși alunecau, ba chiar se rostogoleau uneori, se încăpățîneau să-și continue drumul. Și, după cîteva minute, s-au mistuit dincolo de stîncă.

Jensen înmărmurise. Eschimoșii la fel. Fără să-și ia armele de pe umăr, încremeniseră în loc; nu puteau deloc să-și imagineze că dăduseră piept cu dușmanul. Apoi fără să ia cele mai elementare măsuri de precauție, se năpustiră spre colibă. Înăuntru nu era nimeni. Dar pe masă fumega un termos, iar pe laviță se aflau un centiron cu un toc de pistol și un veston cu zvastica pe minecă.

Era 11 martie 1943.

Valoarea unei prognoze

Povestea începuse însă cu mult timp înainte, în vara lui 1942. La 22 august, din portul norvegian Tromsø, ocupat de hitleriști, plecaseră în larg un mic vas pescăresc, „Saxonia”.

Înaintînd în zig-zag, vasul evitase orice întîlnire cu alte nave, stația lui de emisie-recepție rămăsese tot timpul tăcută, iar echipajul nu ieșise pe punte. Deși furtuna nu crășase de fel vasul, în a cincea zi „Saxonia” se apropiase de țărmul nordic al insulei Sabine și curînd intrase în golful „Hansei”. Atunci s-au ivit pe punte niște inși în uniforme cenușii. Erau în total 18: 11 membri ai echipajului, trei meteorologi, doi radiotelegrafiști și un medic. Grupul era condus de locotenentul Hermann Ritter.

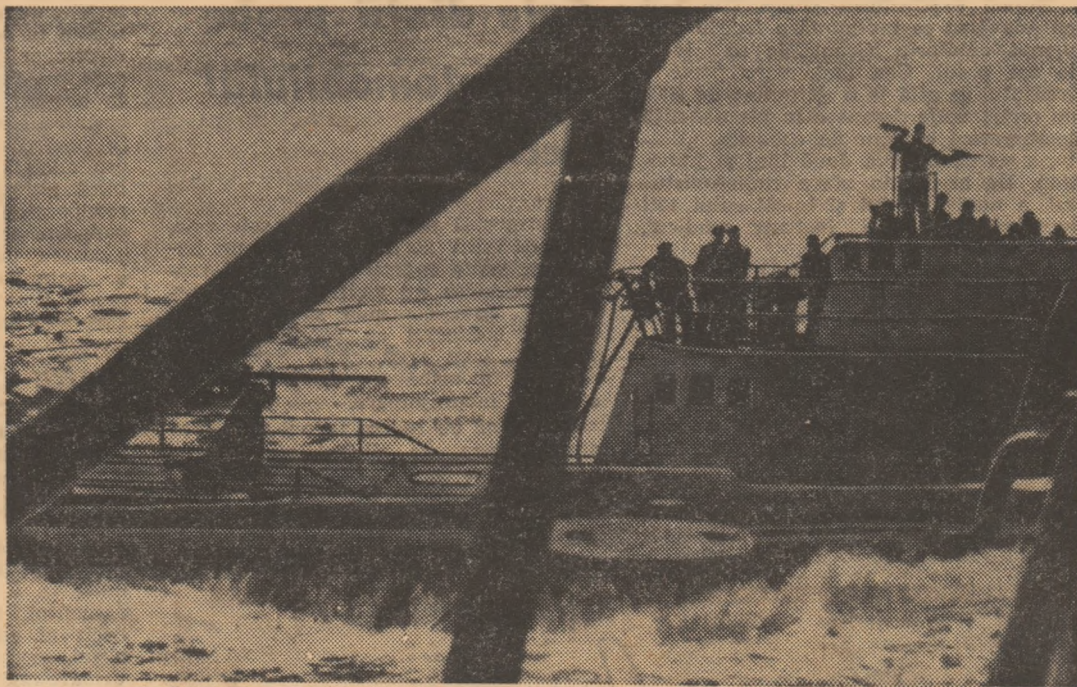
Cu o lună înainte încă, Ritter habar n-avusese de Groenlanda. I se spusese numai că se puneau la cale o operație delicată, ceva în legătură cu Arctica sovietică și că era nevoie de statul unui încercat cunoscător al polului. Ritter petrecuse cinci ani în arhipelagul Spitzbergen, cunoștea natura nordului, era un țîntaș de elită, știa să facă observații meteorologice și avea o pregătire geologică și topografică.

Nu mai biografia n-o avea prea curată. Era socotit austriac, dar în vinele lui curgea și sînge ceh. Nici cu rudele soției situația nu era strălucită. De la un timp, observase că se afla în atenția Gestapoului. Atunci i-au venit în ajutor niște prieteni din marină, care i-au găsit un locșor „cald” în Groenlanda. Așa a ajuns acolo. Submarinele ascunse la mare adîncime, distrugătoarele iuți și crucișătoarele grele din nordul Atlanticului așteptau informații meteorologice de la el și trebuiau să le primească „la locul potrivit și la ora necesară”, cum îi plăcea amiralului Dönitz să repete destul de des.

În zilele acelea din august 1942, cînd „Saxonia” se îndrepta spre țărmul Groenlandei, în Marea Kara sovietică pătrunsese în secret o navă-pirat hitleristă: crucișătorul greu „Admiral Scheer”, care trebuia să devină eroul principal al operației „Wunderland” („Țara minunilor”). Crucișătorul urma să distrugă convoaiele de nave de pe traseul Căii Maritime de Nord, să incendieze stațiunile polare din insule și să debarce oameni în Dixon. În calea acestei nave cuirasate, foarte puternice, foarte mobile, cu un echipaj de circa o mie de inși și un armament cumplit a ieșit spărgătorul de gheață sovietic „Sibiriakov” care, cu exact zece ani înainte, străbătuse pentru prima oară, într-un singur sezon de navigație, Calea Maritimă de Nord și, pierzînd o elice, intrase doar cu vecele ridicate în strîmtoarea Behring... „Sibiriakov” n-avea bordajul blindat, dezvolta o viteză relativ mică, avea doar cîteva tunuri și ele nu prea puternice și numai 32 din cei 104 inși aflați la bord alcătuiau „echipajul militar”.

Z. Kanevski

(Va urma)

Submarine germane în Atlantic

fi întrecut numai de învelișul glaciar al Antarctidei. Gheața înaintează aproape pînă la țărmul mării, lăsînd liberă numai o fișie îngustă de litoral. Uneori, limbile de gheață coboară abrupt spre ocean, se deplasează repede și de aceea sînt străbătute de crăpături adînci, aproape abisale. Acolo unde o limbă de gheață se întîlnește cu apa mării, se desprind din ea uriașe aisberguri. Dacă aruncăm o privire pe o hartă foarte generală a Groenlandei ne putem ușor convinge că zona cea mai potrivită pentru debarcarea unei expediții secrete este fișia cuprinsă între paralelele 70 și 77—adică țărmul muntos crestat de fiorduri din nord-estul insulei. Puzderia de fiorduri care înaintează adînc

tîma clipă, sâniile gata să se scufunde. Acum trebuiau să se grăbească spre o colibă de pe țărmul insulei ca să-și usuce hainele, să se încălzească și să liniștească cîinii. Căsuța se afla pe malul sudic al insulei Sabine, într-un golf care de cîteva zeci de ani se numea Germania. În 1869 — 1870 iernase acolo vasul „Germania”, care nu izbutise să ajungă de-a dreptul la Polul Nord. Jensen și însoțitorii lui se îndreptau grăbiți spre colibă cînd deodată...

Drept în pragul colibei se așezau încrămeniți doi inși. Jensen își spusese că niște tovarăși de-ai lui din patrulă ajunseseră pesemne înaintea lui în Sabine. Dar în loc să-și iasă bucuroși în cale, cei doi au rupt-o la fugă înainte ca Jensen să fi apucat să-i strige și au

PRIM PLAN

Necunoscutul Raskolnikov

Filmele făcute după operele lui Dostoevski lansează actori. Este aproape o regulă. Dacă am vrea să căutăm la rezează niște exemple, le-am găsi fără nici o dificultate: Iulia Borisova, Iuri Iakovlev, Andrei Miagkov — ca să nu ne oprim decât la câteva nume prestigioase — și-au început drumul în cinematografie cu Dostoevski.

„Crimă și pedeapsă” nu face excepție. Cinefilii pot să-și noteze un nume nou: Gheorghi Taratorkin. În această nouă ecranizare după Dostoevski (așteptată cu interes, deoarece „Crimă și

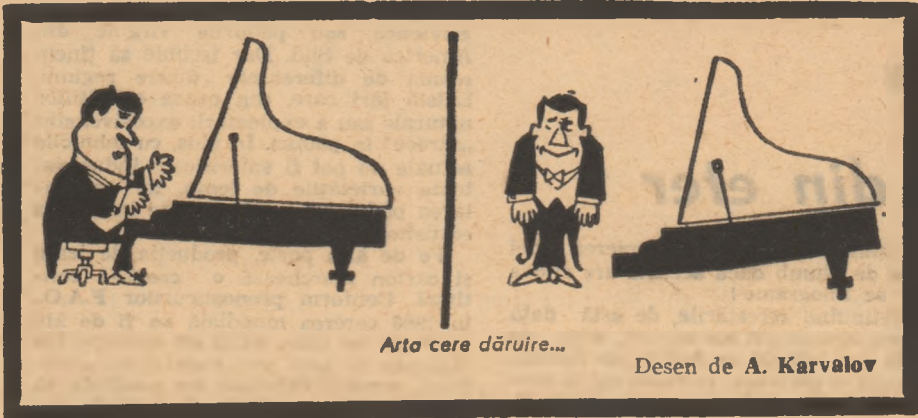
pedeapsă”, cea mai „dostoevskiană” dintre cărțile marelui scriitor, după opinia specialiștilor, este și cea mai citită), tânărul actor face o creație remarcabilă.

Taratorkin a avut o misiune de două ori foarte grea. Odată a împărțit-o cu întreaga echipă de filmare, care a pornit la lucru cu plusul de dificultate și de răspundere pe care îl incumbă ecranizarea unei opere ce după o sută și mai bine de ani continuă să exercite aceeași putere de atracție asupra cititorilor din toată lumea. A doua oară s-a descurcat singur, străduindu-se să fie la înălțimea unor parteneri care se numesc Maia Bulgakova, Innokenti Smoktunovski, Efim Kopelian, Evgheni Lebedev, Vladimir Basov.

Meritul întregii echipe, condusă de regizorul și coscenaristul, împreună cu Nikolai Figurovski, Lev Kulidjanov, este de a fi dovedit încredere și respect față de Dostoevski (nu toți autorii ecranizați se bucură de acest tratament) de a nu-i fi mutat accentele, de a nu-i fi schimbat atitudinea față de eroi și de evenimente. Și de a-l fi înțeles.

Căci ecranizarea este o noțiune foarte bună, îmbrăcând uneori forme cu totul neașteptate: în numele „actualizării” se produc mutații violente, eroii sînt aduși dintr-o țară în alta, dintr-o epocă în alta, îmbrăcați după ultimul jurnal,

...arta
...ca arta arta
...arta arta arta
...arta arta arta arta
...arta arta arta arta arta
...arta arta arta arta arta arta
...arta arta arta arta arta arta arta

Arta cere dăruire...

Desen de A. Karvalov

apar idei care n-au nici o legătură cu cele ale autorului etc. etc. Kulidjanov a mers pe altă cale. El a preferat să caute în carte probleme actuale și azi, care ne preocupă, ne dor și azi. În primul rînd problemele justiției sociale, ale adevăratului și falsului umanism, ale datoriei morale. Realizatorii filmului au văzut arzătoarea actualitate a scriitorului în înalta-i ținută etică, în umanismul lui pătimaș.

Iar meritul lui Gheorghi Taratorkin este de a fi rămas în același timp solist și simplu corist într-un ansamblu de maeștri perfect omogen.

Romanele lui Dostoevski au o particularitate de structură artistică: mulțimea de personaje, de conștiințe care le populează alcătuiește o polifonie în care fiecare voce își păstrează autonomia. Eroii de prim-plan din cărțile lui au întotdeauna o idee-pasiune care îl domină, îl obsedează, dictează tot sensul existenței lor. Această obsesie a personajelor dostoevskiene, nevoia lor de a-și găsi și impune adevărul cu orice preț sînt transmise în film nu numai de căutările chinuitoare, de îndoielile, răbufnirile lui Rodion Raskolnikov, ci și de abnegația fără limite și puterea de jertfă a Soniei Marmeladova (Tatiana Bedova), de privirea grea, strivitoare a lui Svidrigailov (Efim Kopelian), de ironia ascunsă a lui Porfiri Petrovici (Innokenti Smoktunovski), de dureroasa idee fixă a Ekaterinei Ivanovna (Maria Bulgakova) de a dovedi că a avut cîndva o viață de cucoană.

Această particularitate a scrisurii lui Dostoevski a cerut în filmul „Crimă și pedeapsă” (ca în toate ecranizările, de altminteri) personalități actoricești de primă mînă, dar care, totodată, au trebuit să se disciplineze într-un ansamblu unde fiecare să-și aibă locul bine stabilit și nici o voce să nu întîrzie nici măcar cu o fracțiune de secundă după ce corul a tăcut. Pentru că totul se organizează, e adevărat, în jurul istoriei lui Rodion Raskolnikov, dar destinele oamenilor cu care se confruntă studentul petersburghez, filozofia lor nu e împinsă pe planul al doilea, ei nu devin niște simpli auxiliari. Fiecare ne interesează și pentru ceea ce este în afara relațiilor cu Raskolnikov.

Cu „Crimă și pedeapsă” partenerii celebri ai lui Taratorkin și-au mai înscris în filmografia lor un succes indiscutabil. Iar debutantul le-a dat replica de la egal la egal. Și în plus, pentru el examenul a fost infinit mai greu, căci arta nu face rabat tinereții.

Iată așadar ce a izbutit Gheorghi Taratorkin, actor la Teatrul tînărului spectator din Leningrad, care pe de-a-supra corespunde întocmai descrierii făcute de Dostoevski personajului: „un tînăr remarcabil de frumos, ochii lui sumbri erau superbi, avea părul castaniu închis, talia peste cea medie, o siluetă subțire, și zveltă”. Și are exact vîrsta lui Raskolnikov: 23 de ani.

Iulia Scutaru

PREMIERE MONDIALE

Procesul celor nouă

În 1968, pe străzile orașului Keystoneville din statul Maryland, poetul Daniel Barrygan și opt prieteni de-ai lui au dat foc arhivei centrului local de recrutare în semn de protest împotriva războiului din Vietnam. Pentru fapta lor cei nouă au fost condamnați la închisoare.

Întimplarea i-a inspirat lui Daniel Barrygan o piesă pe care a intitulat-o „Procesul celor nouă din Keystoneville” și la baza căreia a pus stenograma procesului, articole din ziare și secvențe din jurnalele cinematografice privitoare la eveniment. Piesa a fost pusă în scenă la „New-Theater” din Los Angeles. Spectacolul începe cu cadrele cinematografice în care pelicula a înregistrat incendierea documentelor de recrutare și continuă pe același ton

strict documentar, căruia publicul îi dă întreaga-i adeviere.

Decembriștii după 175 de ani

Televiziunea italiană a prezentat spectacolul în două părți „Răscoala decembriștilor” care evocă eroica răscoală a revoluționarilor ruși din 1825 de la Petersburg și din sudul Rusiei. Spectacolul reconstituie întocmai evenimentele care culminează cu ciocnirea din Piața Senatului și-i urmărește apoi pe eroii pe drumul surghiunului. Autorii scenariului și regiei: Luigi Lunari și Marco Leto. Interpreți: Marco Leto, Bruno Cerino, Marina Pegano și alții.

Fiecare moare singur

„Romanul lui Hans Fallada „Fiecare moare singur” poate fi socotit un fel de testament al autorului” — scria Johannes Becher, care l-a ajutat pe grav bolnavul Fallada să-și procure documentele de arhivă despre soții Hampel, executate de hitleriști în 1943. Aceste documente au alcătuit materialul romanului „Fiecare moare singur”, iar soții Hampel i-au servit scriitorului ca prototip pentru personajele centrale Otto și Anna Quangel.

Televiziunea din R.D.G. a prezentat recent un film-trilogie despre istoria luptei antifasciste a familiei Quangel. În rolurile principale, Erwin Geschonnek și Elsa Grube-Deuster au cules aplauzele unanime ale presei și publicului.

(După „Inostrannia Literatura”)

REFLECTOR

● O versiune modernă a lui Pygmalion: filmul regizorului francez Gerard Blain „Prietenii” sau „Pygmalion '70”.

● De mult proiectat, în fine realizat: Luchino Visconti turnează un film după nuvela lui Thomas Mann „Moartea la Veneția”. Pentru rolurile principale Visconti a apelat la Silvana Mangano și Björn Anderson.

● Regizorul francez François Reichenbach semnează un nou documentar biografic muzical, despre violonistul Yehudi Menuhin. Primul, dedicat lui Arthur Rubinstein, i-a adus câteva premii.

● Marina Vlady este eroina filmului „Nuntă bulgărească”, în care-i are ca parteneri pe François Périer și Charles Vanel.

CINEMA

Îndrăgostiții

Uzbekul Elier İsmuhamedov, nume nou în cinematografia sovietică, o ia sistematic. În primul lui film, „Tandree”, a evocat lumea fragilă a copilăriei și adolescenței, dificultățile de trecere de la o vîrstă la alta. Acum,

în „Îndrăgostiții”, pe un scenariu de Odeisa Aghișev, merge mai departe, urmărind cum intră tinerețea în imensul și fascinantul univers al raporturilor umane.

Eroii lui sînt trei băieți — Rustam, Tatos și Rodion — uniți printr-o prie-

Ghiuzel Apanaeva

tenie cum poate fi numai la această vîrstă cînd împărți ultima țigară și împumuți singura pereche de pantofi buni ca să fii mai chipeș la întîlnire.

Primul care se va duce la o întîlnire va fi Rodion. Puțin mai mare decît ceilalți, el va cunoaște cel dintîi sentimentul nou și tulburător al dragostei. Obiectul simțămîntului său dureros de dulce este Tanea, o fată încîntătoare, studentă la Institutul de arheologie. Dragostea îi dă aripi lui Rodion, care are impresia că nu mai există dificultate, nu mai există obstacol pe care să nu-l poată depăși de dragul ei. Și cînd se ivește prilejul, dovedește că e chiar așa. Rodion are o purtare de adevărat erou în timpul incendiului izbucnit la o sondă petroliferă. Iar cînd sentimentul său e pus la încercare, cînd descoperă că Tanea îl minte, se comportă demn și bărbătește.

Rustam are mai mult noroc în dragoste, dar viața lui a fost mai dură. Tatăl și-a părăsit familia și băiatul a rămas doar cu mama, o femeie bolnavă, copleșită de necazuri. Rustam a fost zguduit de indiferența și cruzimea tatălui său care nu și-a amintit de dinșii nici o clipă, nici măcar atunci cînd i-a murit mama. Parcă pentru a-i restitui căldura de care a fost lipsit în copilărie, soarta i-o scoate în cale pe Ghiuzel, o fată adorabilă, cu care va împărți de aici înainte toate bucuriile și necazurile.

În sfîrșit, Tatos, grec de origine, care a fost adus de mic la Tașkent, se întoarce la părinții lui în Grecia. Despărțirea este o încercare grea pentru Tatos. La Tașkent și-a găsit o a doua patrie, prieteni, o dragoste. Nu-i vine ușor să le părăsească. Dar așa — ne spune Elier İsmuhamedov — se modelează caracterele contemporanilor noștri, cu prețul unor încercări dure, al unor pierderi inevitabile în dragoste și prietenie. Așa se ajunge la maturitate.

Povestea celor trei prieteni și a iubitelor lor este interpretată de Rodion Nahapetov (Rodion), Rustam Sağdulaev (Rustam), Tatos Tatevosian (Tatos), Anastasia Vertinskaia (Tanea) și Ghiuzel Apanaeva (Ghiuzel).

Fără cuvinte

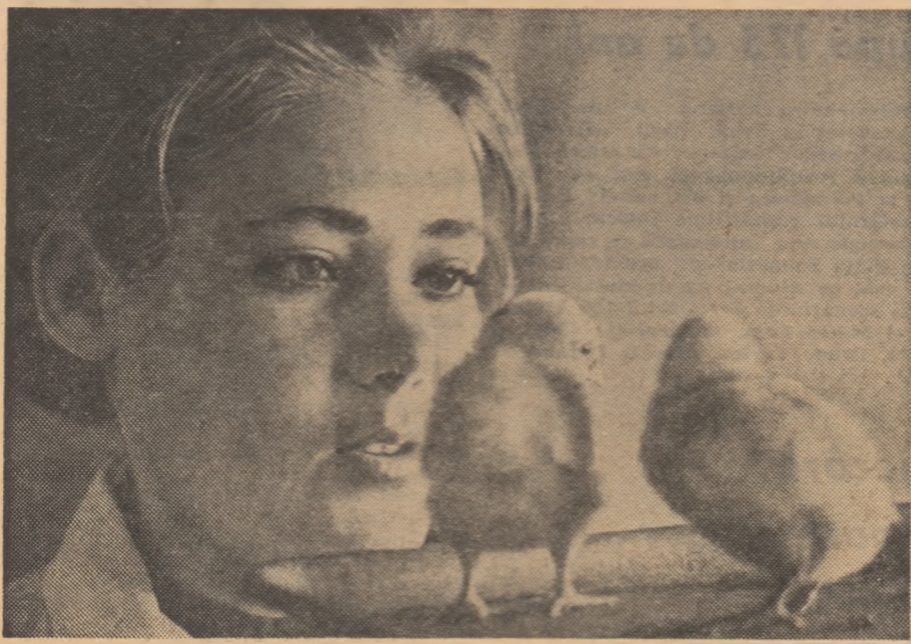
BIOLOGIE

Aceleste influențe din eter

Acum câțiva ani, un caz a stîrnit o adevărată senzație în lumea medicală: era vorba de o doamnă X, pe care mai întii neurologii, apoi psihanalistii și, în fine, psihiatrii încercaseră zadarnic s-o vindece de o inexplicabilă psihoză. Deși se comporta ca un om echilibrat, doamna X se plîngea că aude voci și zgomote muzică, tîcînit de aparate Morse etc. Și, ca un plus de ciudățenie, nu auzea aceste zgomote decît în noua-i locuință. Încît, un specialist, convins că ceva nu e în ordine, a avut ideea să-i facă o vizită în casa „vrăjită”. Utilizînd instrumente de

reacționînd vizibil la apropierea unei mase de plumb dacă aceasta are cîteva zeci de kilograme!

Continuînd cercetările, de astă dată pe om, specialiștii au studiat, timp de 60 de luni, 40 000 de cazuri de maladii mentale și nervoase. Introducînd în același grafic frecvența acestor cazuri și, paralel, cronologia celor 67 de furtuni magnetice înregistrate în aceeași perioadă, ei au constatat o concomitență vădită: în timpul furtunilor, maladiile proliferau. Reluînd principiul acestui studiu și țînînd seamă de toate rigorile statisticii matematice, ei au dezvăluit o

Și păsările par a fi înzestrate cu misterioasa „busolă” internă

măsură pe care le adusesse cu el, specialistul a descoperit o seamă de particularități ale instalației electrice, rețelei de apă, de gaze și de încălzire. Acestea dădeau naștere la cîmpuri electrice insesizabile pentru om, dar la care instrumentele reacționau. Așa încît și-a pus întrebarea dacă nu cumva d-na X avea un simț necunoscut, care-i permitea să reacționeze întocmai ca instrumentele de măsură. Pentru a-și verifica uimitoarea ipoteză, specialistul a realizat un montaj reproducînd aceleași fenomene constatate în casă, la care „pacienta” a reacționat imediat. Așadar, organismul ei era sensibil la variațiile cîmpurilor electrice și magnetice și, îndeosebi, la fenomenele provocate de vecinătatea unui curent alternativ.

Comunicarea făcută de cercetător ar fi fost poate primită cu scepticism, dacă n-ar fi fost confirmată sau, mai bine zis, completată de alți colegi care se ocupau cu studierea efectelor cîmpurilor de electricitate statică asupra percepției umane. Cazul d-nei X era departe de a fi o excepție! Într-adevăr, majoritatea oamenilor pot să le fie induse senzații anodine prin mijlocirea unor cîmpuri electrice și electromagnetice relativ slabe. E de ajuns să fie utilizate frecvențe convenabile, modulate corect. Dar se pare că fenomenul în chestiune poate fi întîlnit și la animale, chiar la cele inferioare, ca de pildă moluștele. Extrem de interesante pentru cercetători s-au dovedit a fi acțiunile observate în prezența cîmpurilor slabe, domeniu în care, de altfel, s-au și făcut multe descoperiri. Una din cele mai sesizante dintre aceste acțiuni a fost pusă în evidență pe molușca Nassarius, un fel de melc marin, răspîndit aproape în toată lumea. Melcul a fost depus pe o placă turnantă care, cu ajutorul unui magnet, își putea schimba orientarea, transformînd sudul în nord. Exact în cîmpa aceea, melcul se îndrepta și el imediat spre „nord” ș.a.m.d. Încît cercetătorii au tras concluzia că ciudatul animal posedă o adevărată „busolă” internă care, ca și în cazul compasului unei nave aflate în inima unei furtuni magnetice, „înebunește” la apariția unui cîmp magnetic parazit mai puternic decît cel terestru. Ulterior au fost făcute experimente și cu grupe de Nassarius, care au demonstrat că orientarea lor globală la un moment dat este legată de starea cîmpului magnetic terestru în momentul respectiv.

Fenomenul a fost depistat și la drosofila, insectă din ordinul dipterelor, la cărăbuș, porumbel și în general la păsări, etc. În cazul cărăbușului, experiențele au pus în lumină un fenomen absolut neașteptat: această insectă se comportă nu numai ca un magnetometru, ei și ca un gravimetru,

relație evidentă între variațiile magnetice și ritmul internărilor în clinicile psihiatrice, care par deci legate de o cauzalitate evidentă. Dar care este această cauzalitate? Deocamdată ea n-a putut fi încă precizată.

Ce rămîne însă stabilit e faptul că trupul omnesc este un detector extrem de sensibil la variațiile magnetice. Pentru a stabili modul cum funcționează acest detector, biologii vor trebui să-și unească eforturile cu cele ale neurofiziologilor și fizicienilor, vor trebui să caute să afle ce se petrece în adîncurile sistemului nervos uman. Recentele descoperiri în domeniul biomagnetismului revelează în jurul nostru, încetul cu încetul, o întreagă lume a influențelor cosmice ale căror efecte le suportăm fără s-o știm și al căror rol în viața noastră ne va ulmi, desigur, în ziua cînd le vom cunoaște mai bine.

CHIMIE

Cărți de bucate din... petrol

Primele încercări de obținere a unei hîrtii sintetice datează încă de acum 30 de ani. Ele n-au dus însă la nici un rezultat, foarte probabil și din cauza părerii, care mai circulă încă și azi, că nu merită să se facă eforturi în această direcție atît timp cît există suficiență hîrtie „adevărată”. Să nu uităm, apoi, că atunci încă nu exista o industrie dezvoltată a materialelor plastice. De cîteva ani, însă, țări cu un consum de hîrtie ridicat sau în care baza de materii prime clasice nu mai permite dezvoltarea a industriei hîrtiei (Japonia, S.U.A., Anglia, Italia) au realizat și uneori chiar lansat pe piață hîrtie sintetică, dar utilizarea acesteia nu s-a extins totuși.

În ultimii doi ani presa de specialitate a comunicat în repetate rânduri că au fost obținute, îndeosebi din petrol, diverse produse calitativ similare hîrtiei. Aceste cercetări ridică o serie de probleme, căci au fost generate de două fenomene esențiale: scăderea cantitativă a principalei materii prime — lemnul — și pretențiile crescînde față de calitățile hîrtiei.

Pare de necrezut că în lume a început să se simtă lipsa lemnului cînd există încă uriașe zone împădurite ne- sau abia exploatare, cum sînt cele din Uniunea

Sovietică sau pădurile virgine din America de Sud. Dar trebuie să ținem seama de diferențele dintre regiuni. Există țări care, din cauza condițiilor naturale sau a exploatării excesive, sînt „sărăce” în păduri. În plus, cu tehnicile actuale nu pot fi valorificate industrial toate varietățile de lemn, iar exploatarea pădurilor tropicale este încă prea costisitoare.

Pe de altă parte, producția de lemn și carton marchează o creștere continuă. Conform pronosticurilor F.A.O., în 1980 cererea mondială va fi de 210 milioane de tone, adică cu aproape 100 milioane de tone mai mare decît acum. Dacă această cantitate va continua să fie fabricată din lemn de calitate superioară, va dubla aproape consumul de lemn. Dar chiar dacă se va apela mai intens la alte materii prime, ca stuful, paiele, iarba etc., tot lemnul va deține locul întîi. Lipsa lui, care se și manifestă îndeosebi în Europa Occidentală și Japonia, va pricinui de aceea în viitor dificultăți de aprovizionare.

Evident, țările deficitare în lemn sînt interesate în completarea sau înlocuirea acestuia cu materiale plastice. Totuși, nu se va ajunge probabil curînd la utilizarea hîrtiei sintetice pe scară foarte largă, întrucît aceasta ar însemna înlocuirea unei materii prime care se reînnoiește (lemnul) printr-una care nu se reînnoiește (petrolul) și nu ar face decît să mute problema în alt domeniu. Cu totul altfel stau însă lucrurile în cazul hîrtiei de calitate superioară, necesară pentru scopuri speciale. Acestea i se cer acum proprietăți pe care lemnul sau celelalte materii prime curențe nu i le conferă. În acest sector își va găsi aplicare hîrtia sintetică.

Pînă acum, hîrtia pe bază de poliolefine (în special polietilenă) sau polistiroil a pătruns în cîteva ramuri. Rezistența ei generală ca și rezistența la umezeală o destinează mai cu seamă hîrților marine, cărților de bucate, cataloagelor, copertelor, etichetelor etc. Dar această hîrtie ridică încă dificultăți la tipărire, care decurge prea încet. Este încă un motiv pentru care nici nu este încă luată în considerare în cazul ziarelor altor tipărituri cu difuzare largă și rapidă. De altfel, din cauza prețului de cost ridicat (datorat, după părerea specialiștilor, unităților producătoare prea mici), este utilizată numai sub formă de hîrtie cretată, care asigură o perfectă redare a culorilor.

Deși producția hîrtiei sintetice este încă neglijabilă, trebuie să se poată răspunde de pe acum la întrebarea: ce se va întîmpla cu deșeurile ei? Vor fi distruse sau revalorificate? Posibilitatea revalorificării este studiată intens. În cealaltă direcție cercetări recente au dus la un material plastic care se descompune sub influența luminii, oxigenului și proceselor microbiologice. S-ar părea, deci, că s-a găsit soluția radicală pentru îndepărtarea „gunoului plastic”.

În ce privește extinderea pe care o va lua producția de hîrtie sintetică, dacă evoluția va decurge conform așteptărilor, în curs de un deceniu acest tip de hîrtie va ajunge să acopere aproximativ o șesime din necesarul de hîrtie și carton. De altfel nici țările bogate în materii prime clasice nu mai rămîn indiferente față de tendința tot mai marcată de a fabrica hîrtie din petrol. Iar faptul că viitoarea conferință europeană a producătorilor de hîrtie și celuloză, care se va ține la Helsinki în luna 1972, va avea drept temă „Materialele plastice în fabricarea hîrtiei și hîrtia sintetică” atestă importanța care se acordă acestei noi direcții de dezvoltare.

știa știința știința știința și
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința

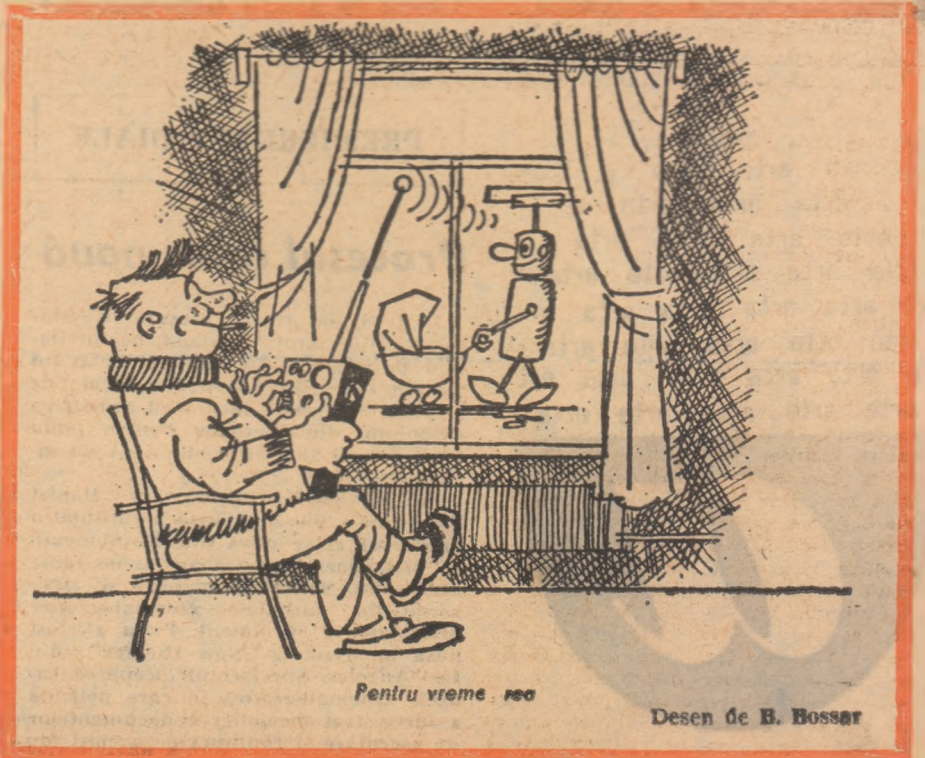
FIZIOLOGIE

Culorile de iarnă,
culorile de vară

Oricine știe că o parte din razele solare care ajung pe Pămînt sînt vizibile, iar altă parte invizibile. Ele pătrund adînc în țesuturile organismelor vii, le încălzesc și dilată vasele. În zilele fără nori, de pildă, de fiecare centimetru pătrat de suprafață corporală revin pînă la 1,5 calorii pe minut. Pe de altă parte se știe că temperatura corpului omnesc trebuie menținută constant între aceleași limite, cu alte cuvinte organismul trebuie să piardă numai o cantitate de căldură egală cu cea dobîndită, care este de atîtel destul de mare. În timpul somnului, de pildă, corpul produce într-o oră circa 70—80 calorii mari (kilocalorii). Iar cînd omul face un efort fizic numărul kilocaloriilor poate crește pînă la 200.

La latitudini diferite, balanța termică înregistrează diferite valori. Ele se schimbă, de asemenea, în funcție de anotimp. Pe arșiță, de exemplu, vasele sanguine ale pielii se modifică sub influența razelor solare. Din același motiv temperatura pielii crește, iar organismul în ansamblu pierde o cantitate mai mare de căldură decît în zilele răcoase. Dar acest proces poate fi și dirijat într-o anumită măsură. Pentru asta trebuie să știm, însă, mai întii cum să ne îmbrăcăm.

Igieniștii, medicii și climatologii studiază intens distribuția zonală a căldurii în organism, cercetează pierderile de căldură în diferitele părți ale sale. Ei caută să afle astfel principiile după care trebuie confecționată o îmbrăcăminte care să creeze organismului un „microclimat personal”, care să-l ajute să se adapteze mai ușor la climă.

Pentru vreme: 100

Desen de B. Bossar

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tel
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica t
ca tehnica tehnica tehnic
tehnica tehnica tehnica te

mai bine ca ei să poarte o îmbrăcăminte în care să predomină culorile alb, albastru deschis și închis, verde, violet deschis. Aceste culori percep bine razele ultraviolete. În zonele cu veri mai călduroase trebuie preferate, însă, țesăturile de în vopsite în galben, roz, alb, crem.

ARHEOLOGIE

Cu ce călătoreau vikingii

Imaginea cea mai comună despre vikingi evocă o suită de ambarcațiuni lungi de pradă, care țîșnesc fără veste din valuri, acostează la un țărm pustiu și debarcă războinicii ce se năpustesc numaidecât într-un iureș irezistibil, jefuind, omorînd, incendiind... Este ima-

Skuldelev I, așa cum a fost reconstituită. Are o lungime de 16,5 metri. Cu asemenea ambarcațiuni, vikingii puteau traversa Atlanticul...

gina care ni s-a perpetuat peste veacuri, hrînindu-se din povestirile înfricoșate ale călugărilor medievali și a altor spaime ancestrale.

Dar să nu uităm, mai există și o alta: aceea a navigatorilor care au colonizat Islanda, Groenlanda, au descoperit America cu cinci veacuri înaintea lui Columb, au răzbit pînă în Siberia și pînă în Bizanț, ba chiar pînă în bazarurile Bagdadului. Și toate acestea numai cu ajutorul micilor „corăbii lungi“.

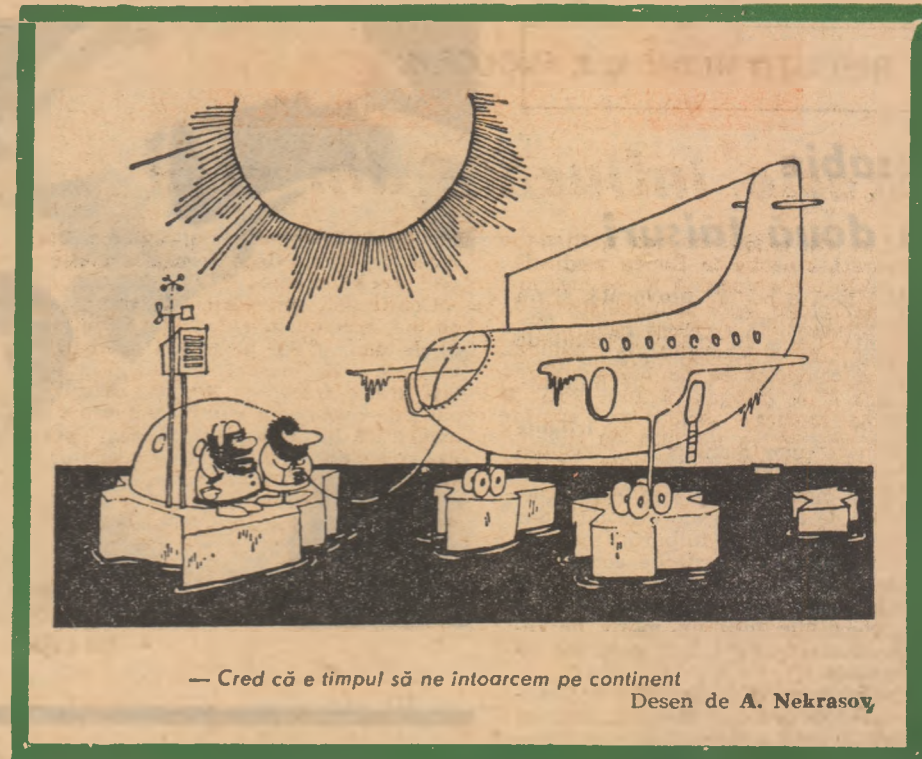
Dar ce erau de fapt acestea? Și cum arătau ele? Abia acum începem să știm mai bine, grație uneia din cele răsunătoare izbînzi arheologice din ultimii ani: depistarea și recuperarea a cinci corăbii vikinge care de o mie de ani zăceau îngropate sub apele fiordului Roskilde, la cincizeci de kilometri de Copenhaga.

Orășelul cu același nume: catedrală veche, loc de veci al regilor Danemarcei, odinioară important centru al Nordului, se ascunde în fundul fiordului — un golf strîmt și sinuos care, după o seamă de coturi, se deschide larg spre mare. Undeva, aproape de satul Skuldelev, o trecere foarte îngustă permite traversarea numai prin trei șenale cu o adîncime de abia cîțiva metri. Unul din șenale, numit Peberrenden, era obstruat de secole printr-un soi de baraj de piatră. Tradiția locală afirmă că acest important baraj era opera reginei Margrethe, moartă în 1421, care poruncise să se scufunde acolo o corabie spre a apăra Roskilde de flotele inamice. Celelalte șenale, odinioară blocate și ele, fuseseră degajate între timp.

În 1957 și apoi în 1958 cîțiva curioși au hotărît însă să vadă mai deaproape despre ce era vorba. Și, în cursul unor explorări succesive, ei au localizat trei epave încărcate cu pietre și acoperite de ml. Cîteva mostre de lemn, dateate prin metoda carbonului 14, au relevat că ar fi cu circa patru secole mai vechi decît se credea, respectiv dintre anii 1000 și 1050, adică de la sfîrșitul epocii vikingilor.

Așa stînd lucrurile, descoperirea a căpătat dintr-o dată noi dimensiuni. Într-adevăr, în ciuda unor descoperiri recente, există încă multe puncte obscure în extraordinara aventură care i-a purtat pe cuceritorii scandinavi de la țărmurile Americii la hotarele Orientului Mijlociu. În trei secole, vikingii au apărut și au învins, după care au dispărut din arena istorică la fel de repede. Și întrucît aproape că nu există document scris de origină vikingă, numai „tezaurile“ dezgropate ici-colo sau vechile saga și cronici „străine“ permit reconstituirea în etape a expansiunii și declinului vikingilor.

Pentru a scoate la lumină și a reconstitui una din vechile nave vikinge

— Cred că e timpul să ne întoarcem pe continent

Desen de A. Nekrasov

a fost nevoie de circa zece ani de muncă migăloasă și asiduă.

Ambarcațiunile au fost degajate din ml cu aceeași minuțiozitate și rigoare cu care se procedează la studierea, centimetru cu centimetru, a unei așezări preistorice. Deși nu se aflau la mare adîncime, ele nu puteau fi ranfulate întregi, întrucît se dezagregaseră sub greutatea pietrelor cu care fuseseră umplute. Apoi fuseseră invadate de ml și cochilii. Prea moale, lemnul n-ar fi rezistat nici la cea mai slabă tracțiune. În sfîrșit, trebuia găsită o soluție pentru trecerea de la mediul lichid la aer, care putea pricinui în orice clipă daune irecuperabile. Fiecare operație a trebuit de aceea minutată cu o precizie matematică. Numai pentru planificare a fost astfel nevoie de trei ani.

Cu multe eforturi, nivelul apei a fost scăzut treptat, treptat, numai atît încît să permită părților celor mai de sus ale aglomerărilor de pietre și ml să atingă suprafața fiordului. Și numai după ce erau scoase toate pietrele, bucată cu bucată, nivelul apei era în continuare scăzut, dar niciodată cu mai mult de 30 de centimetri sub rocile și sedimentele ce urmau să fie recuperate. În felul acesta drenajul era extrem de lent. Fiecare fărîmă de lemn era localizată, fotografiată, numerotată și adăpostită, împreună cu schița ei, într-un tub de polietilenă ermetic închis.

În muzeul înființat la Roskilde poate fi deocamdată admirată — cum am amintit — numai una din navele vikinge descoperite acolo. Dar vizitatorii au privilegiul de a putea asista la munca de reconstituire a celorlalte, care se face sub ochii lor.

METEOROLOGIE

Să presărăm talc pe nori?

Dacă pînă nu de mult omul se străduia să abată grindina, să „stoarcă“ norii deasupra pămînturilor însetate ori a pădurilor cuprinse de incendii, într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat el va putea oare abate ploile care, uneori, nu sînt numai inutile, ci și primejdioase?

Cercetări de ultimă oră ne pot îndreptăți s-o nădăjduim.

Dar mai întîi cum se formează și evoluează norii albi, diafani, care uneori se transformă chiar sub privirile noastre în nori negri de furtună din care se revarsă asupra pămîntului ploi torențiale?

Se știe că vaporii urcă spre straturile înalte și reci ale atmosferei în curenți verticali. Acolo se condensează alcătuiind nucleeele „pîbegilor“ cerești. La început aceștia nu pot fi văzuți de pe pămînt și sînt total inofensivi. Înainte de a deveni o primejdie pentru om ei trebuie să crească, să prindă puteri.

Se mai știe că din condensarea vaporilor de apă rezultă o mare cantitate de căldură. În consecință, viteza curenților de vaporii încălziți sporește, iar ascensiunea lor este însoțită de formarea unei noi mase de picături de apă. În felul acesta, norii devin din ce în ce mai puternici. Prin urmare, curenții ascensionali joacă principalul rol în formarea și evoluția norilor cumulus.

Ce se întîmplă, însă, dacă, în norii lui

naștere curenți descendenți? Apar procese contrarii celor pe care le-am văzut mai sus. Ajungînd în straturile calde ale atmosferei picăturile de apă se vaporizează. Curentul însuși rămîne mai rece decît aerul înconjurător. În felul acesta iau amploare fenomenele care contribuie apoi la „topirea“ norului. Intensitatea acestui proces se află în strînsă dependență de viteza curenților descendenți. Și întrucît procesul se pe-

Abia cînd cresc și prind puteri ne dăm seama de primejdia pe care o vestesc unii nori

trece în partea de jos a norului, dispariția acestuia este mai rapidă decît evoluția.

Dar s-a stabilit că în norii în formare nu apar de la sine curenți descendenți, iar pentru ca omul să poată desființa nori puternici ar avea nevoie de energie a zeci de centrale electrice mari. Calcule recente au arătat că într-un mediu neomogen, cum sînt norii formați prin convecție, adică prin mișcarea aerului în direcție verticală atunci cînd masa lui înfîlnește un obstacol, ar putea lua totuși naștere curenți descendenți sau ar putea fi creați artificial. Energia necesară pentru formarea artificială a curenților ar putea fi furnizată prin provocarea unor puternice impulsuri dirijate în jos.

După ce au făcut aceste constatări, specialiștii de la Institutul de geofizică aplicată din Moscova au formulat o bază teoretică pentru diversele moduri de creare a „impulsului inițial“ și le-au verificat în practică. De la bordul unui avion IL-14, ei au aruncat, de pildă, asupra unui nor saci cu ciment sau talc în mai multe reprize. Apoi au urmărit și efectul care l-au avut asupra norilor impulsurile de viteză create spontan de forța ascensională a aripilor avionului. Și au văzut că dacă un nor cumulus are suficientă instabilitate (energia instabilității provoacă curenți ascendenți), aceste impulsuri sînt la rîndul lor suficiente pentru a provoca deplasări descendențe în toată masa norului.

Experiențele s-au făcut la diverse înălțimi, cu nori de diverse mărimi, cu temperaturi și puteri diferite. Ele au dat rezultate pozitive în aproape 90 la sută din cazuri, adică norul fie că a dispărut cu desăvîrșire, fie că au rămas din el numai mici fragmente. Cele mai bune rezultate s-au obținut cu avioane cu reacție. Praful aruncat a distrus în aceste cazuri 82 la sută din nori. Iar numai impulsurile create de avion s-au dovedit suficiente pentru a distruge norii în proporție de 73 la sută. În sfîrșit, experiențele au confirmat ipoteza că cu cît crește mai repede norul format prin convecție, cu atît poate fi el distrus mai ușor și mai rapid.

Așadar cum să ne îmbrăcăm, ce haine sînt mai potrivite din acest punct de vedere pentru copiii mici, sportivi, școlari, ostași? Răspunsul este căutat cu înfrigurare dacă ne putem exprima așa, de un grup de cercetători din Moscova care doresc să stabilească principiile după care trebuie să confecționeze o îmbrăcăminte menită să mențină echilibrul termic al organismului, să asigure un bun schimb de căldură între corp și mediul înconjurător, să fie impermeabilă etc. Ce țesături ar fi, de pildă, mai potrivite vara? Cele care absorb energia solară sau, dimpotrivă, o resping? La prima vedere s-ar părea că cele din urmă. Dar să nu ne grăbim cu alegerea. Căci s-a constatat că razele solare răzbat și prin spațiile dintre firele țesăturilor. Astfel, materialele de celofibră și bumbac, cu pori mari

O îmbrăcăminte care absoarbe o mare cantitate de raze solare

pe toată grosimea lor, lasă să treacă pînă la 30—35 la sută din radiația ultravioletă, în timp ce țesăturile de in și bumbac dens lasă să treacă abia 6—8 la sută din radiație. Uneori, țesăturile sînt și mai penetrabile, lucru care mai depinde de culoare și de modul de tratare a materialului respectiv.

Știm din copilărie că vara ne e cald în haine negre pentru că această culoare absoarbe un număr considerabil de raze solare. De aceea preferăm pentru acest anotimp culorile deschise. Iarna, în schimb, purtăm mai mult culori închise. Experiențe recente au arătat însă că și o imbinare pricepută a tonurilor deschise și închise ne poate apăra perfect împotriva arșiței. Astfel, dacă într-o cameră însoțită montăm vara două rînduri de perdele — în exterior de culoare deschisă iar în interior mai închise — razele solare se vor opri în perdelele de culoare închisă, iar în cameră se va menține o atmosferă răcoroasă. În zonele cu climă temperată unde vara nu este insuportabil de cald și oamezii simt lipsa razelor ultraviolete o

ANGLIA

Podul Londrei

Dacă vrei să cunoașterea bine un mare oraș, uitați-vă că există autobuze, taxiuri și metro, mergeți pe jos. Cu trei străzi, cheiuri, piețe, aruncați o privire în ulicioarele înguste, în scuaruri și în muzee, mergeți, mergeți mereu și atunci orașul se va deschide în fața voastră, unde în fiecare capitol vă așteaptă descoperiri captivante.

Am pornit dar și eu să cutreier Londra.

Mai vizitasem orașul acum douăzeci de ani. Atunci, dacă te opreai undeva pe cheiul Victoria puteai contempla orașul zvelt, egal de pe malurile Tamisei, străjuit de catedrala Sf. Paul și de turnul palatului Westminster.

Acum, pe cele două maluri ale fluviului se pot vedea blocuri înalte din beton și sticlă, surori gemene cu zgârie-norii din New York, Stockholm și Tokio. Ele au frânt „linia” orașului, au întrecut cupola catedralei și privesc de sus contururile gotice ale turnurilor palatului Westminster. Până și pentru garda imperială s-a construit lângă Hyde Park o cazarmă-zgârie-nori.

Betonul se ridică spre cer, metalul inundă străzile. Numărul automobilelor a crescut, se scurg într-un șuvoi compact. Circulația într-un singur sens a transformat străzile Londrei în probleme-ghicitoare greu de rezolvat pentru șoferii care, ștergându-și transpirația rece de pe frunte, citesc din mers interminabile rebusuri de circulație, încercând să le dezlege. Mai mult, mașinile au acaparat și o parte din celebrul „colțisor al oratorilor” din Hyde Park și își continuă goana turbată.

Încercând să scape de mașini, oamenii coboară grăbiți în pasaje subterane și în stații de metro. Île felul acesta ei se bucură de mai puțin soare, atât de prețios pentru englezi, decât mașinile.

Până nu demult Piața Piccadilly, înconjurată de un grilaj înalt de fier, era paradisul rochiilor scurte și al părului lung. Împotriva modei mini a trecut însă la atac moda midi și maxi, în magazine și în paginile ziarelor s-a dezlănțuit un adevărat război, dar lucrurile s-au încheiat cu un compromis: femeile poartă fuste mini și paltoane maxi, care mătură strada, iar bărbații preferă încă coafura „maxi”, privindu-i pe frizeri de ciștig.

Dar dacă Piccadilly este expresia liberalismului în modă, City simbolizează conservatorismul secular.

Într-o dimineață am pornit spre Podul Londrei. Dinspre zona sudică a o-

rașului venea un neîntrerupt șuvoi de oameni. Funcționari de toate categoriile în haine asemănătoare, cu pardesii asemănătoare și umbrele identice — străvechea modă conservatoare — treceau podul și se împrăștiu pe mila pătrată ocupată de City.

Am ieșit înaintea acestui șuvoi privind ce se petrece pe pod. Vechiul pod al Londrei cu cinci arcade este demolat și, concomitent, în locul lui se construiește un altul, cu trei arcade, care va fi de două ori mai lat decât precedentul. Pilonii și arcadele noului pod sînt gata. Acum cele două poduri sînt împărțite în patru porțiuni: o parte, nouă, a și intrat în funcțiune

Unul din cele mai faimoase poduri de peste Tamisa

pentru autovehicule, o alta este în faza de finisare; o parte a vechiului pod este demontată, iar pe a două circulă pietonii.

Londonezii s-au obișnuit cu această construcție, care a început în toamna lui 1967, încit acum trec indiferenți pe lângă blocurile de piatră transportate cu autocamioane de mare tonaj.

Podul Londrei marchează locul de unde a început construirea orașului. Dar el nu s-a mărginit numai să facă legătura între cele două maluri ale Tamisei ci a fost martor și participant, s-ar putea spune, la toată istoria Angliei. Terminat în secolul XII după treizeci și trei de ani de muncă, mărețul pod al Londrei cu douăzeci de arcade a dăinuit șase secole.

Cîte a văzut această coloană vertebrală a orașului, împodobită cu turnuri și porți, pe care apoi au fost construite case și prăvălii! Pe pod se plimbau londonezii, pe el se băteau în duel și tot acolo erau expuse capetele decapitaților, spre a însufla groază și căință. Pe Podul Londrei treceau trupurile engleze ca să se avînte în bălăli și tot pe el s-au întors, victorioase sau învinse De acolo începea lungul drum spre țările de dincolo de mare: America, India, Africa. Pe el era transportat spre subteranele Băncii engleze aurul jefuit din posesiunile imperiului în care nici o dată nu apunea soarele.

Vechiul pod a fost distrus cu violența de care sînt capabili numai englezii conservatori: din toată construcția au rămas — întâmplător — numai două-trei detalii de piatră. În prima jumătate a secolului trecut vechiul pod a fost înlocuit de podul cu cinci arcade care e demontat acum.

Acesta era tocmai pe punctul să fie transportat la cimitir — niște firme interesate doreau să cumpere granit pentru monumente funerare — cînd o „bogată mătușă” americană a declarat că vrea să obțină Podul Londrei în întregime. Cumpărîndu-l cu 2.460.000 dolari, compania petroliferă „MacCulloch Oil Corporation Of Cali-

fornia” a hotărît să-l transporte în Lake-Hawas-City din statul Arizona. Nu s-ar putea spune că acest oraș, prea puțin cunoscut chiar de americani, ar avea mare nevoie de pod. Dar dl. MacCulloch a hotărît să fericească orașul său natal și așa se face că, pe nisipul uscat al deșertului Arizonel, au fost instalați pilonii și cele cinci arcade de oțel ale viitorului pod. Între timp, la Londra sînt marcate cele zece mii de piese de granit ale podului de la 75 kg. pînă la 8 tone greutate, care sînt apoi ambalate și transportate peste ocean.

După ce podul din Arizona va fi terminat, pe sub el se va da drumul apelor râului Colorado și peninsula, pe care este construit acum, se va transforma într-o insulă, punct de atracție pentru turiști, cu magazine, berării și restaurante englezești...

V. Maevski

ECUADOR

Călătorii de pe „Pacific”

Într-o dimineață, de la cheiul portului ecuadorian Guayaquil a fost remorcată în largul mării pluta „Pacific”, un frate mai tînăr al lui „Kon-Tiki”. Un vinticel răcoros îi umfla pinzele. Întimplarea se petrecea la 24 octombrie 1966

Doăzeci de trunchiuri mari de balsă, o căsuță de lemn, un catarg cu pinze și întinderea imensă a oceanului — aceasta era lumea în care cei trei temerari de la bordul ambarcațiunii urmau să petreacă aproape opt luni. Erau însoțiți în acest periplu plin de primejdii și cu o lungime de peste 8.000 de mile marine de doi pisoi și un papagal — tovarăș inevitabil și mascota amatorilor de aventuri pe mare.

Ideea expediției se născuse după faimosul succes dobîndit de grupul condus de etnograful norvegian Thor Heyerdahl în călătoria pe „Kon-Tiki”. Spaniolul Alfaro Ramirez din Santander auzise pentru prima oară despre „Kon-Tiki” în 1957. După a doua lectură a cărții lui Heyerdahl, Ramirez și-a propus să repete călătoria etnografului norvegian. Curînd s-a stabilit în Canada și a trecut la elaborarea planurilor expediției, pe care le-a făcut publice în octombrie 1961. O serie de companii din Toronto i-au făgăduit sprijin pentru echiparea expediției.

Dar în ciuda unei pregătiri aparent minuțioase, spiritul de aventură și graba precumpănneau asupra lucidității și calculului riguros.

În afară de Ramirez, pentru călătorie s-au oferit un profesor de limbi străine din Madrid, Manuel Camino (care, de altfel, i s-a alăturat lui Alfaro abia în ajunul startului) și un radiotelegrafist francez, Marc Modain.

„Doresc, a declarat Alfaro înainte de plecare, să adaug aventurii pe mare și una pe uscat. Încit am hotărît să străbatem cu automobilul cele douăsprezece țări care despart Canada de Peru”.

Și, aureolați de laurii viitoareii victorii, exploratorii au pornit spre sud. Au lăsat în urmă Mexicul, America Centrală, Columbia și, în sfîrșit, au ajuns în Peru. Prima parte a odiseii lor pe uscat se încheiase cu succes. Urmău acum să caute materialul necesar pentru plută și s-o construiască, după care trebuiau să pornească la drum.

La început hotărîseră ca startul să fie luat din portul peruvian Callao. Alfaro nu intenționa să se abată de la itinerarul legendarului „Kon-Tiki”. Dar căutarea prețiosului lemn de balsă, copac din care vechii incași își constru-

iau plutele, i-a dus pe călători în Ecuador. Acolo au intrat în cercul partizanilor ipotezei că cei dintîi navigatori sudamericani n-au fost incași — cum a crezut Heyerdahl — ci uancalviqui, care au locuit pe teritoriul actualului Ecuador. De altfel, prima plută de balsă a fost descoperită de spanioli, în timpul cuceririi Americii, pe locul orașului Guayaquil. Alfaro s-a lăsat convins destul de ușor, a schimbat planurile expediției și a hotărît să înceapă călătoria de acolo. Spaniolul era măgulit de faptul că era cel dintîi călător care încerca să confirme această ipoteză. Dacă ar fi izbutit, „Pacific” ar fi fost expusă la loc de cinste în pavilionul spaniol la Expo-67 din Montreal, iar apoi intrat în muzeu analog cu cel în care se află „Kon-Tiki”.

Primele zile ale călătoriei au fost descrise cu lux de amănunte în ziarele ecuadoriene. Zece de radioamatori din America Latină urmăreau cu atenție mesajele micii stații de radioemisie — recepție de pe „Pacific”. Semnalele ei erau retransmise în Europa. Ultima știre a fost interceptată de un vas costarican în noaptea de 15 martie 1967. Era scurtă și tragică: „S.O.S. ! Ne scufundăm !”

Așa cum s-a stabilit ulterior, încercînd să găsească curenții prielnici, plută își pierduse direcția chiar în primele zile și fusese purtată spre nordul insulelor Galapagos. Construită în grabă, ambarcațiunea se îmbibase repede cu apă. Cu fiecare zi care trecea se înclina tot mai tare. Rezervele de apă potabilă erau și ele pe sfîrșite. Și, ca o incununare a tuturor acestor neazuri, se dezlănțuise și o furtună. Cu două zile înainte de catastrofă, navigatorii au început să trimită în eter apeluri disperate de ajutor.

Între timp, peste plută se rostogoleau valuri uriașe distrugînd sau slăbind șubredede-i legături. La un moment dat Modain a fost cîț pe ce să fie măturat de pe punte. Ceilalți doi abia se mențineau și ei la bordul ambarcațiunii. Pisoi și papagalul au fost înghițiți de valuri. „A fost o noapte de cosmar, au relatat apoi cei trei călători. În clipa cînd am fost salvați, eram inconștienți de o duzină de rechini”.

Echipajul a fost salvat de pe plută pe caje de a se scufunda de un cargou la 300 mile nord de insulele Galapagos. „Pacific” n-a putut însă fi salvată. „Argonauții” epuizați și demoralizați au fost debarcați în portul panamez Balboa. După ce au coborît pe țarm și și-au revenit puțin în fire, au declarat că au să încerce să repete călătoria.

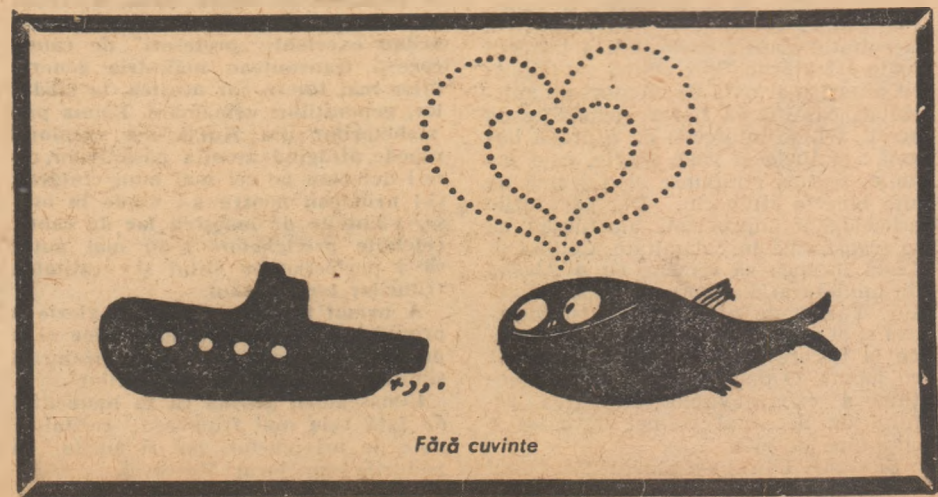
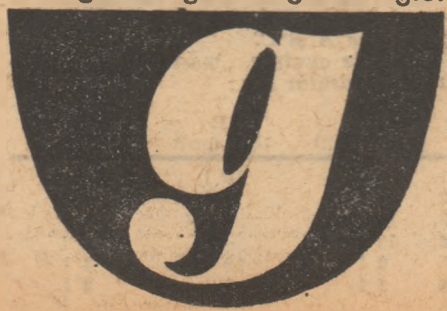
Doăzeci de luni mai tîrziu, au intrat din nou în atenția opiniei publice, întrucît și-au respectat făgăduiala. În tot acest răstimp se pregătiseră intens în vederea călătoriei. De micul lor grup (Camino n-a mai vrut să pornească a doua oară la drum) se alăturase chilianul Gabriel Garcés, de 27 de ani și canadianul Norman Tatrolle, cu un an mai mic, deci cel mai tînăr membru al echipajului. De astă dată călătorii au ținut seama de greșelile făcute în prima expediție. „Data trecută, a declarat Alfaro ziaristilor în decembrie 1969, am tăiat trunchiurile de balsă prea devreme. Acum o vom face în anotimpul ploios, cu trei săptămîni înainte de start. În acest răstimp suculele lemnului va umple toți porii, cea ce va face ca busteniile să nu se imbibe de apă”.

A doua expediție a pornit la drum tot din Ecuador, la 29 mai 1970, și o călătorit 161 de zile. Temerarul quartet a străbătut, cu fragila plută de 15 tone, 8.500 de mile — cu trei mii de mile mai mult decît Heyerdahl. Cei trei papagali luați la bord au murit în primele zile, iar unul din cei doi pisoi a fost luat de valuri în timpul unei furtuni.

— Aceste cinci luni au fost cele mai neliniștite și mai memorabile din viața mea, a declarat Tatrolle unui reporter al agenției Reuter. Am dovedit însă că sudamericani au putut ajunge, odinioară, pînă în Australia. E foarte probabil că ei au străbătut oceanul călătorînd din insulă în insulă.

A. Karmen

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

CASA PRIETENIEI ROMÂNŌ — SOVIETICE — BUCUREȘTI

Din programul manifestărilor pe perioada 23—29 ianuarie 1971

Simbătă 23 ianuarie, ora 19: Discuție la masa rotundă: „Bioelectronica și medicina”. Participă: prof. dr. docent Emil Crăciun, membru de onoare al Academiei de științe medicale, prof. dr. docent Tiberiu Spirchez, membru al Academiei de științe medicale, dr. docent Cornel David, director adjunct al Institutului de geriatrie. Interviuul va fi luat de N. Udroui, ziarist. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

Duminică 24 ianuarie, ora 10,30: Consultație pentru tineret: „Geneza și evoluția caracterului”. Va vorbi: **Georghe Neacșu**, doctor în psihologie. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

Duminică 24 ianuarie, ora 19: Festival literar „Hai să dăm mină cu mină”. Cuvînt introductiv: prof. univ. dr. docent Vasile Maciu, membru corespondent al Academiei R. S. România. Urmează lecturi din creația dedicată Unirii și un film artistic.

Marti 26 ianuarie, ora 19. Discuție la masa rotundă: „Producție, circulație, consum”. Participă: **Ion Popescu**, adjunct al Ministrului Industriei Ușoare, **Dumitru Cernicica**, vicepreședinte al Uniunii Centrale a Cooperativelor Meșteșugărești, **Toma Albuț**, director general al Direcției comerciale a Municipiului București. Interviuul va fi luat de **Alexandru Deteșan**, ziarist. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

Miercuri 27 ianuarie, ora 19: Ciclu: „Un glorios jubileu — „P.C.R. '50”. Conferința „Deschizător al celei mai luminoase epoci din istoria patriei”. Va vorbi: **dr. Gheorghe Surpat**, șef de sector la Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

Joi 28 ianuarie, ora 19. Simpozion: **Impresii din U.R.S.S.** Vor vorbi: conf. univ. **dr. Tatiana Nicolescu**, conf. univ. **Dumitru Almaș**. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

Vineri 29 ianuarie, ora 19. Rubrica: „Dezbateri pe teme filozofice”. Expunerea: „Marxism, știință și umanism”. Va vorbi: prof. univ. **dr. Constantin Borgeanu**, membru al Academiei de științe sociale și politice. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

Manifestările au loc în sala Casei prieteniei româno-sovietice din str. Batistei nr. 14.

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

REA SILVIA — Reșița ; P. H. — Arad : În trihomoniază încercați un tratament combinat: Metronidazol 3 cpr./zi oral + 1 cpr./zi vaginal și Nitrofurantoin 4 cpr./zi la mese cu lapte — timp de 10 zile. În plus, măsuri igienice (spălături cu mușetel, Romazulan etc.). Nu cunoaștem alte amănunte despre tratamentul cu miere decît cele publicate în respectivul articol.

INGE — Suceava : 1) Adresați-vă în scris Institutului de endocrinologie „C. I. Parhon”, b-dul Aviatorilor 34, București. 2) E o chestiune mai mult pedagogică decît medicală și ne surprinde că la al cincilea copil mai aveți asemenea probleme. Nu cunoașteți oare celebra glumă: „La începutul căsătoriei avem cinci principii de educație, dar nu avem copii. Astăzi avem cinci copii, dar nu mai avem principii de educație”.

LEAȘENKO MIHAI — Timișoara : Sperăm că țineți minte ce ne-ați întrebât și nu veți încerca... punctele: 1) Da. 2) Nu. 3) Exercițiu, antrenament, ambianță psihologică. 4) Pauza nu e dăunătoare. 5) Vezi punctul 3. 6) Este un fenomen normal. La culcare luați o tabletă Mepro-bamat.

C. POPESCU — Cimpina : Împotriva ejaculării precoce, rezultate bune dă Thioridazin 50—200 mg (se vor „fila” dozele începînd cu cea mai mică pînă la cea eficientă) cu 1—3 ore înainte. Preparatul dă somnolență. Concomitent sulfat de magneziu 1 fiolă/zi intravenos (serii de 10—12 zile) sau novocaină 2% în injecții i. m. (după prealabilă testare la novocaină) 1 fiolă/zi, serii de 10—15 injecții.

C.V.M. — Tulcea ; I. D. — Brălla : Citiți răspunsul dat sub C. Popescu-Cimpina. În plus Folcisteină injecții (conform indicațiilor din prospectul ce însoțește preparatul), vit. E 3/zi și Naposim 3/zi — 15 zile lunar și stricinină fiole a 2 mg — inj. s.c. în celelalte 15 zile.

F. I. — Bacău : O soluție? Una și bună: renunțarea la artificial, rapid și definitiv. Vă recomandăm lucrarea „Sexologia” de T. Stoica, deși se adresează mai ales medicilor. Dar cum nu există una pentru laici...

PIETRICICA — Piatra Neamț: 1) Nu considerăm că ați făcut vreun progres. Situația dv. seamănă cu arhipelagurile vulcanice unde, din cauza fenomenelor seismice, multe insule dispar, altele reapar, fără ca fizionomia generală să se fi schimbat prea mult. 2) Trebuie să tăiați răul de la rădăcină.

DANA — Buzău : 1) Pentru dezvoltarea pulpelor, numai gimnastica și sportul vă pot ajuta. Vă recomandăm în special bicicleta, săritul coardei, mersul pe jos (mergeți cit puteți de mult în casă pe virful picioarelor) și urcatal scării. Dansul contribuie, de asemenea, la conturarea pulpelor — și nu numai a lor! 2) Nimic nou sub soare! Hesiod, poet elen din sec. VIII î.e.n., scria: „La aceeași virtute, învățăm să-mi respect părinții. Dar tineretul de astăzi vrea să aibă întotdeauna dreptate și să răspundă”. 3) A apărut o

asemenea carte: „Andrologie clinică” de Șt. Milcu și Madeleine Măicănescu-Georgescu. Consultați-o.

S. L. — Babadag : Este vorba desigur de o insuficiență circulatorie. Nu ne-ați comunicat ce tensiune arterială aveți, probabil mică. Faceți cîteva cure de vit. PP 3 cpr./zi la mese asociat cu Tarosin 3/zi — 15 zile lunar. În celelalte 15 zile: Fosfobion 1 fiolă/zi intravenos și ser neurotonic 1 fiolă/zi subcutan. În plus: masaj, exerciții fizice (sînt bune cele recomandate sub Dana-Buzău), dușuri scoțiene. În nici un caz... transfuzie!

SEVER — Sinaia : Nu sînteți unicul caz. Vă asigurăm că reintrînd pe făgașul normal al vieții, fără aprehensiuni și cu voința de a depăși actuala criză, totul va fi în ordine.

B. A. — Constanța : Sincer vorbind, nu aveți nici un motiv să disperați. Vă trebuie mai multă încredere în dv. Sîntem convinși că aveți suficiente „rezerve interne”. Cu „nervi” nu veți face nimic și nici cu... cafea. „Dacă nu aș fi infuriat aș lupta” spunea înțeleptul Socrate libertului său care îl supărase.

Trebuie să învățăm (din nou) să citim?

(Urmare din pagina 2-a)

Ne putem extinde amplitudinea învățînd să citim ideii, nu cuvînte separate. Pentru aceasta există două metode: metoda vizuală și aceea a conținutului. Scopul celei dintîi este de a antrena ochii. Se așează cuvintele unei fraze sub forma unei piramide: 2 cuvinte în primul rînd, 3 în al doilea, ș.a.m.d. pînă la 6 cuvinte pe ultimul rînd. Cu o bucată de carton se acoperă tot textul. Apoi, timp de o fracțiune de secundă, se trage cartonul în jos descoperînd numai primul rînd. Operația se repetă pînă ce ambele cuvinte pot fi citite dintr-o dată. Abia atunci se trece la rîndul următor.

Metoda conținutului urmărește înțelegerea concomitentă a unui număr crescînd de cuvinte, pînă ce pauzele nu mai intervin decît la finele unei idei.

La mărirea amplitudinii privirii mai poate contribui și vederea periferică; nu ne îndreptăm ochii asupra primului cuvînt din rînd, ci asupra celui de-al doilea sau chiar a celui de-al treilea. La fel, lăsăm de-o parte ultimul sau ultimele cuvinte din rînd.

● **Dintr-o privire**
Cu mult exercițiu este perfect posibil

COMBINATUL TEXTIL SIBIU

str. Tg. Finului nr. 12
telefon 2 00 80

Oferă următoarele produse ale întreprinderilor sale :

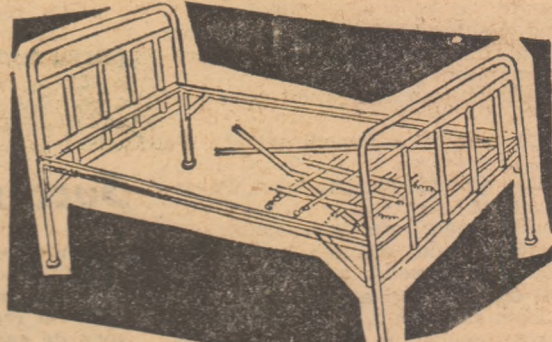
- stofe fine din fire și pieptănate în desene și culori variate și moderne, precum și accesorii (vată croitorie, vatelină)
- confecții bărbătești (costume, raglane, paltoane) din stofe de calitate superioară.
- țesături din bumbac imprimate.

L.I.S. „11 IUNIE” GALAȚI

Str. M. V. Văgăniceanu nr. 16

Produce și livrează fără repartiție următoarele produse: găleți zincate, paturi pentru copii, paturi tip spital, internat etc., țimplărie metalică (uși, ferestre), cazmale, lopeți, greble.

bil să se atingă viteza de 1000 de cuvinte pe minut, cu riscul însă de a prejudicia capacitatea de asimilare, care este limitată. În medie, pragul acesteia se află pe la 600—700 de cuvinte. Ea variază desigur în funcție de dificultatea textului. Altfel spus, putem citi un text mult mai repede decît îl putem înțelege, ceea ce ar fi însă absurd. De aceea, din nou prin comparație cu automobilul, se vorbește despre diverse viteze de citire, corespunzătoare unui text. De remarcat că rezultate optime se obțin numai atunci cînd un text este citit integral cu aceeași viteză, nu cînd mai încet, cînd mai repede.

Oricît ar suna însă de paradoxal, pentru a ne raționaliza cititul trebuie să învățăm nu numai ce să citim, ci și ce putem lăsa de-o parte! Numai printr-o selecție corectă, prin neglijarea pasajelor neesențiale ne asigurăm concentrarea asupra problemelor esențiale dintr-un text. O asemenea selecție reclamă însă adesea o citire prealabilă a textului, operație care vine în contradicție cu țelul final. De aceea, unii intelectuali recurg spontan la parcurgerea rapidă a unui text, care le permite să-și dea seama ce conține aceasta nou sau interesant. Citirea rațională a preluat procedeu și l-a dezvoltat.

Există diverse metode de parcurgere rapidă, una din cele mai eficiente fiind parcurgerea textului din centrul paginii. Pentru a o deprimde facem apel la deschiderea oculară verticală. Sîntem atît de obișnuiți cu limitarea privirii la cuvintele de pe un rînd, încît nici nu mai realizăm că sîntem capabili să vedem și chiar să citim 2—3 rînduri deasupra și dedesubtul rîndului pe care îl parcurgem. Folosind deci ambele deschideri (orizontală și verticală) ne putem lărgi considerabil cîmpul vizual, deci prelua mai multe informații.

În plus, cercetările au arătat că nu trebuie să citim neapărat fiecare literă a unui cuvînt sau fiecare cuvînt al unei fraze pentru a înțelege sensul unui text, îndeosebi al unui text dintr-un domeniu cunoscut. Aceste constatări au dus la parcurgerea centrului paginii și la neglijarea celor două porțiuni exterioare. Folosind deschiderea oculară verticală și orizontală ne mișcăm ochii doar în porțiunea centrală, din rîndul de sus pînă la cel de jos, urmărind astfel firul roșu al textului. După mult antrenament putem ajunge să prindem esența unui text cu o viteză uimitoare. Pe treapta cea mai înaltă se ajunge îmbinînd armonios citirea rapidă cu parcurgerea rapidă.

Intr-adevăr, păcat...

Unli socotesc filmul numai o distracție, eu îl socotesc însă o mare artă. O artă care înalță omul, îi stimulează activitatea cerebrală și-l dezvoltă fantezia. Un creator de filme nu se poate mulțumi însă cu o fantezie obișnuită, ca aceea a fiecăruia dintre noi. Ci are nevoie de o fantezie creatoare, dat fiind că trebuie să gândească nu numai pentru el, ci și pentru semenii lui.

O știu, pentru că la noi în bloc stă cunoscutul regizor Manikin. Dimineața, când pleacă de acasă, nevasta lui e în balcon și-i face semn cu mina, de parcă ar vrea să-l îndemne să turneze filme și mai bune. Drept răspuns, Manikin rîde și pare a o incredința: — Nici o

— Dar stai, că încă nu-i nimic, a oprit-o Manikin. Partea cea mai interesantă abia urmează. Încep niște întorsături de situații care-ți taie răsufliarea...

— El, dar știi ceva, l-a întrerupt atunci, la rîndul ei, soția. Te-am ascultat cu atîta încordare că am obosit. Imi spui mîine mai departe.

— Bine, a fost de acord Manikin, și mîine e o zi.

Și în sinea lui se bucura că nu mai trebuia să povestească mai departe, pentru că într-o seară vezi, trăiești atîtea, încît mai întîi trebuie să lași să se sedimenteze bine impresiile înainte de a putea exprima în cuvinte proprii

Nutrieți pentru Pegas

Desen de V. Bilakia

grijă, am să justific încrederea pe care mi-o arăți!

Acum citva timp, Manikin a primit o invitație la prezentarea de noi filme sîmbătă seara la „Casa filmului”. Soția sa s-a bucurat foarte mult. Dar Manikin a observat contrarietate:

— Ei drăcie, și a subliniat cu degetul indicația expresă de pe invitație: „Numai pentru o persoană”.

— Cu alte cuvinte, asta înseamnă — a comentat soția sa — că o persoană o să vadă filmul, iar cealaltă o să stea acasă și o să se plictisească toată seara.

— E adevărat, a confirmat Manikin, însă nu-i nimic de făcut. Da-ți povestesc eu după aceea totul.

Și s-a dus la prezentarea noului film, în timp ce soția, rămasă singură, s-a apucat de gospodărie, a văzut un meci de hochei la televizor și a citit cîte ceva.

Cînd creatorul Manikin s-a întors noaptea tîrziu acasă, soția s-a deșteptat numaidecît și i-a spus:

— Fac cîte un ceai și-mi povestești totul?

— Cu plăcere, a încuviințat el. Pe scurt...

— Dar nu așa! Nu pe scurt. Povestește-mi tot!

Manikin care era încă vizibil sub impresia filmului văzut a început să soarbă distrat ceaiul, a pufăit de cîteva ori din țigară și a început:

— Cum să-ți spun, a fost un film pe de o parte realist, pe de alta haotic, modern, înțelegi... Acțiunea se petrece în Maroc. O zi caldă, însorită. Fiica unui proprietar de garaj umple rezervorul automobilului unui negustor de legume. Negustorul e un om între două vîrste și, din cauză că în tinerețe a suferit un accident de automobil, acum are din cînd în cînd lapsusuri ale memoriei. Tot privind-o atent pe fata care-i umple rezervorul — și pe care o cheamă Eva — în mîntea lui apar tot felul de imagini cum, tînrar fiind, rătăcește pe străzile unui oraș, vede o fată cu vâl pe obraz. Îndărătul vîlului se ghițește o expresie inteligentă. Fata e călare pe un măgăruș și îngînă un cîntecel. Treptat, spectatorul își dă seama că fata de pe măgăruș și cea de la stația de benzină au aceleași trăsături.

Ajuns aici, Manikin a făcut o scurtă pauză, ca să-și mai aducă aminte de niște amănunte.

— Ce putere de fabulație, a observat între timp nevastă-sa

— Negustorul de legume, a continuat apoi Manikin, plătește, pornește mașina și-i spune fetei: — Să știi că trăiești în amintirea mea. Prima oară te-am văzut în 1935”. Dar Eva îi răspunde: „— Nu se poate. Eu m-am născut în 1947”. Negustorul de legume: „— Urcă în mașină. Să facem o călătorie în trecut”. Acum acțiunea se petrece undeva în Scandinavia. Marea, copiii printre care un băiat și o fată, care seamănă ca două picături de apă cu negustorul de legume și fata cu vâl. Trecutul suie astfel treptat în amintire.

Aici Manikin a mai făcut o pauză, iar soția sa a observat:

— Da, da, fantezia omenească nu cunoaște hotare. Un film extraordinar...

cele simțite. Lucru care nu-l de fel ușor, ba chiar destul de împovărător pentru un singur om.

— Dar să știi că-mi face plăcere să-ți povestesc, a mai adăugat Manikin ușurat, pentru că te pricepi mai bine decît oricine să ascuți. Ei, și acum spune tu ce-ai făcut toată seara.

— Eu, ce să fi făcut? i-a răspuns soția.

— Cum ți-ai petrecut seara?

— Nimic neobișnuit.

— Ei, s-a mirat Manikin, chiar nimic? N-a sunat nimeni?

— Ah, da, și-a amintit atunci soția. A telefonat cineva de la „Casa filmului”. Te anunța că prezentarea de azi, a fost aminată pentru miercuria viitoare.

Manikin a tăcut nervos, a tras cîteva fumuri de țigară și a bilbiit:

— Ce păcat.

— Da, într-adevăr păcat, l-a complectat soția.

Boris Laskin

Succes

El o iubea. Dînsa îl trata cu indiferență.

Dar să nu anticipăm.

El i-a reparat televizorul cu un termen de garanție de zece ani: (inea cu orice preț să se facă remarcat.

Într-o sîmbătă el n-a mai rezistat și i-a spus:

— Știi să repar orice aparat electric, să curăț pește, să imit cîntecul păsărilor. Mă plac multe fete. Tu de ce nu mă placi?

— Vorbești prostii, i-a răspuns ea plictisită și și-a aprins o țigară. Un bărbat adevărat trebuie să știe să călărească ca un cow-boy și să tragă cu pistolul.

A doua zi dis-de-dimineață el se afla în grajdul hipodromului.

Ziua se antrena pe pistă, iar seara se înfățișa în fața ferestrelor ei călare pe un armăsar, negru pana corbului, născut în 1967. Patruperul se numea Succes.

Armăsarul dansa nervos pe picioarele-i subțiri și necheza muzical. La ferestrele blocului apăreau capete de curioși. Într-o zi portăreasa a întins armăsarului o bucată de piine, iar nefe-ricitului călăreț i-a spus, ofînd cu regret:

— Domnișoara noastră nu-i acasă. S-a dus la institut.

Ferestrele blocului se luminau rînd pe rînd. Locatarii se întorceau acasă și-și vedeau de treburile obișnuite. Cîrînd s-au obținut și cu nechezatul armăsarului

Tăcănitul copitelor lui lustruite răsună pe asfalt în fiecare seară. Succes galopa elegant și călărețul simțea că-i cresc aripi.

— Ce băiat cuminte, remarcă de fiecare dată portăreasa. Nu bea, nu fumează, nu injură. Fata asta o să-l piardă pînă la urmă și o să-și muște pumnii de necaz.

Iar fata mirosea buchețelul de violete pe care îl primea în fiecare seară și zimbea nepăsătoare.

El se antrena cu o perseverență diabolică, iar o bună parte din noaptea trăgea la țintă pe poligon. Nu-i era ușor.

Antrenorul hipodromului l-a remarcat și l-a inclus în concursul hipic dotat cu Marele Premiu. Din primele minute Succes și-a depășit adversarii cu un cap.

— Hai Succes! Hai Succes! uriau tribunele.

El, în cazacă galbenă și chipiu albastru, aplecat peste grumazul înspumat al calului, privea țintă stîlpul care marca linia de sosire. Succes a galopat ca vîntul și ca gîndul și a sosit la fi-niș primul. El a sărit sprinten din șea și s-a dus să se cîntărească, fără să arunce măcar o privire spre arbitrii, antrenorii, grăjdarii, ziariștii și fetele frumoase care se îmbulzeau în jurul lui.

Dînsa ședea în tribună și zimbea. Zimbea enigmatic. Între timp se îndrăgostise de el.

Deodată el s-a apropiat de ea și i-a spus:

— Hai, mișcă, spectacolul s-a terminat. Du calul la adăpost!

Și atunci, înțelegînd că dragostea cere luptă și jertfă, dînsa s-a apropiat de Succes și l-a apucat strîns de dirlogi. Îi era așa de frică să nu-l piardă pe jochou!

S. Bodrov

Apropo de ipoteza că Pămîntul a fost vizitat de trimiși ai altor civilizații

...Și mai spui că Pămîntul a fost vizitat de ființe gînditoare! Și că a mai cunoscut o civilizație! M-pare rău! Pe chestia asta eu am teoriile mele.

Nu că m-aș pricepe, dar oricît!...

Uite, acum un an, am auzit la radio un cîntec de compozitorul meu preferat, Bogoslovski. Cînd îl aud, mă simt alt om. Așa m-am simțit și atunci; m-am dus dar glonț la magazinul universal și mi-am cumpărat material pentru o pereche de pantaloni. Ceva sintetic, de 15 ruble metrul. Și ce crezi că-mi trece prin mîntre? Să-mi comand pantaloni la Casa raională de modă și comenzi individuale. O ditamai hardughie experimentală din cartierul nostru nou. Intru, vasăzică, în atelier și mă las măsurat în fel și chip. Oamenii pricepuți, se vedea cît de colo. Mi-au spus să vin peste o săptămînă. La termenul stabilit mă înființez acolo, într-o dispoziție excelentă. Mai glumesc cu meșterii, le spun niște bancuri, ba le mai și fac cu ochiul: adică, ce-i al vostru e pus deoparte! Pe urmă dau să îmbrac pantalonii. Imposibil! Trag din răsputeri. Nimic! Serviciabil, meșterul mă unge cu clei, să alunece mai bine. Ași, ți-ai găsit! Atunci mi-a sărit muștarul. Dar ca din pămînt au răsărit în fața mea doi tovarăși solizi: unul a apucat pantalonii, celălalt m-a înșfăcat pe mine și au început să mă îndese în pantaloni. Uf! În cele din urmă au reușit, M-am mai liniștit puțin. Vasăzică mai exista o speranță. Dar cînd

• umor •
Umor umor u
Umor umor umor u
Umor umor umor umor u
Umor umor umor umor u
Umor umor umor umor u
Umor umor umor umor u
Umor umor umor umor u
Umor umor umor umor u

m-am uitat în oglindă, nenorocire! Parcă eram globul pămîntesc. Ce să-ți spun? Am simțit că mi se urcă tensiunea. Nu contează ce le-am zis, contează că ei au înțeles ce-am vrut să le zic: că vreau să port pantaloni pe măsura mea și că să facă bine să îndrepte ce au stricat. Ba chiar mi-au dat dreptate și mi-au spus să vin peste o săptămînă.

M-am dus, deci, peste o săptămînă. De data asta mi-am tras pantalonii fără ajutorul lor. Erau largi, dar cam scurți. Iar mi-am dat drumul la gură și iar am fost înțeles corect: că n-aveam de gînd să-l transform în pantaloni de schi, cum îmi propuseseră ei, și că să facă bine să îndrepte ce-au stricat. Mi-au dat dreptate și de data asta. Cînd am venit a treia oară mi-am luat pantalonii așa cum erau, după ce am achitat costul unui scaun sfărîmat, și am început să-i port la fabrică în loc de haină.

După cum ți-am spus s-a împlinit anul de cînd cu povestea asta. Și iar stau într-o seară și ascult la radio muzică ușoară. Și iar se întîmplă să aud cîntecul acela de Bogoslovski, care mă face să mă simt alt om. Savații numesc asta reflex condiționat. Am sărit ca ars și am alergat la magazinul universal și mi-am luat material pentru o pereche de pantaloni. Tot sintetic, de 15 ruble metrul. Și mă pune dracul să mi-l comand la aceeași Casă raională de modă. Îmi făceam socoteala că a doua oară n-o să mai am ghinion, că într-un an meșterii or mai fi învățat puștin meseria. Dar să nu mai lungesc vorba. De data asta nu le-am spus nimic, numai m-am uitat lung la ei. Mi-au jurat că nu-s vinovați, că cîcă am o siluetă nestandardizată, că materialul sintetic se lucrează greu și cîte altele. Și, văzînd că tac, m-au sfătuit fie să-mi cumpăr stofă de lînă, fie să-mi comand pantalonii sintetici la Tula. Asta a fost însă prea de tot! Dar să nu-ți închipi că le-am făcut scandal. Ferit-a sfîntul! Le-am cerut numai banii înapoi. Au fost corecți, nimic de zis. Mi-au reținut numai manopera și costul unei oglinzi sparte, iar mărunțușul mi l-au restituit la copecică. Și uite așa am pățit. De două ori. Să nu te necăjești? Barem noroc că vinu-i bun. Și d-ta prezinzi că Pămîntul a mai cunoscut și altă civilizație! M-pare rău!.

A. Arkanov

FOTOGRAFII SE AMUZĂ

Doi cocosi

Foto: Lev Boroșulin (APN)